

CONVORBIRI LITERARE.

Apare la 1 și 15 a fiecărei luni.

Abonamentul pe unu anu in România liberă unu galbenu; in Austria 4 fl — Abonamentele se facu in Iassi la Tipografia Societății Junimea; in Bucuresci la librăria Șoccec & Comp.

SUMARIU.

Fluerul lui Stefan. Idilă de D. N. Ganea.

Poesia rumănuă, de D. T. Maiorescu.

O lacrimă. — La gura sobei. Poesii de D. M. D. Cornea.

Anunciuri literare și științifice.

FLUERUL LUI STEFAN

IDILĂ.

Junele Victor abia eșitu din școli cu capul plinu de ilusiuni și inima plină de doru, se află intr'o frumoasă și din Maiu intr'unu locu ce se numesce *Brădățelul*. — Brădățelul este o grădină creată de natură, unde mâna omului n'a lucratu nimicu artificialu, este unu colțușoru uitatu, necunoscutu in țara noastră pe care călătorul nu-lu visitează, pe care poezii nu l'au cântatu încă, dar care nu in-cetează de a fi mai puțin desfătătoru decât toate acele situri ce au ispiratu până acuma lira barților noștri naționali.

Brădățelul are acea particularitate rară, că ori de câte ori ilu vei visită, impresiunile ce-ți lașă sunt tot atât de vie, ca și cum l'ai visită pentru prima oară.

Elu vorbește nu numai ochilor, ci și sufletului. Inchipuiți-vă in mijlocul unei păduri întinse, unu lacu limpede in care se vedu jucându-se păstrăveii; apoi cascade și isvoare la fiecare pasu, unu mușchiu răcorosu care

se intinde ca unu tapetu verde pe pământu: piscuri cu figuri capricioase; intr'unu cuvântu totu ce poate natura produce mai frumosu, mai grațiosu adunatu intr'unu singuru locu, ca și cum Dumnezeu ar fi voitu să facă din Brădățelul unu micu paradisu pământescu.

Când vii acolo o dulce emoțiune te cuprinde la vederea acestei naturi ce pare a fi îmbrăcată in hainele ei de sărbătoare și multă, multă vreme după ce ai părășitu acestu locu incântatu, îți remăne încă intipărită in inima tăcerea misterioasă a Brădățelului.

Victor eră la umbra unui stejaru bătrănu, pe virful unui delișoru de unde domniă toată pozițiunea Brădățelului și acolo resturnatu pe earbă gândea, dar nu sciea singur la ce gândea, simțea in sine nisce aspirațiuni secrete care-lu izolau de lumea reală; dorea ceva, dar acestu ceva eră vagu, nedefinitu, eră unu visu plăcutu, unu doru ce simte omul la virsta tinereții când se vede in mijlocul unei naturi frumoase, dar se simte singur in ea!

Pe când se lăsa elu astfel leganatu de gânduri care-lu conduceau pe neșimțite la melancolie, auđi de o dată unu cântecu, o doină! I se părū unu momentu că se află in gră-

dina cea încântată a Armidei unde din fiecare frunză ese câte o melodie.

Îndată se îndreptă spre locul de unde venea cântecul, și după câteva momente se văd în fața unei femei ce ședeă pe unu trunchiu de copacu și cântă din fluieru acea doină tristă care-lu impresionase așa de mult.

Ea eră in toată frumuseța virstei; aveă përlu auriu, ochii mari albastri; hainele sale simple revelau proporțiuni regulate; dar pe fața ei se reflectă o agitațiune mare interioară, se păreă că astfel cântându, ea se jăluesce pădurilor, că mărturisesce naturei dorul seu din inimă, și absorbită cum eră in esecutiunea cântecului ei, se păreă atât de frumoasă acea femeie necunoscută, încât ju-nele nostru remase uimitu și creșu deodată c'ă găsitu acel *Ceva* vagu, nedefinitu care surideă de departe imaginațiunei sale.

In totu cursul cântecului ei, Victor stătutu neclintitu de frică să nu intrerunpă șirul aceluor note dulci ce eșeau din adencul sufletului ei. Însfîșit ea încetă de a cântă, scerse câteva lacrimi din ochi, se uită împrejur și când zări unu străinu inaintea ei, fu atât de surprinsă încât incepù a tremurà.

— Ce voesci, Domnule? dișe ea cu unu glasu spărietu.

Nimică respunse Victor, doina ta m'a atrăsu aice, amu voitu să știu cine cântă așa de frumos. Nu-ți fie frică de mine. Sunt omu bunu și nu dorescu altă decât să știu cine ești.

— Sunt și eu o sermană fată lepadată de părinți; trăescu cum dă Dumnezeu. N'am altu prietenu decât fluierul ista căruia spunu câte o dată necazurile mele și elu le spune la cele văi.

Dar ești tănără; tu n'ai trăitu încă in lume; ce necazuri potu se te apese așa de curându?

— Ei, ce-ți pasă D-tale de necazul meu? D-ta ești poate bogatu, fericitu și ce-i ca D-ta nu pre credu nevoilor noastre.

Te înșeli, copila mea, toți oamenii nu nu sunt așa. Eată eu sunt unu gata a-ți întinde mâna și a-ți da ori ce ajutoru.

— D-ta! Dar ce folosu poți să-mi aduci D-ta? Socoți poate că am nevoie de bani? Nu Domnule, eu nu sunt săracă de bani; că n'am ce face cu ei; sunt săracă de norocu! M'am născutu intr'unu ceasu reu; ș'a-celu ceasu ilu plângu acuma.

Dar scimtu și noi, draga mea, că multe sunt care apasă pe unu omu, căci dacă de lipsa banilor sufere cineva, sunt altele de care moare. De aceea nu te sfii de mine. Spune-mi ce ai la inimă! Nu scii tu că o durere s'alină dac'o spui unui prietenu care te-ascultă ș'o împărtășesce cu tine?

Atunci ea aruncă asupra lui Victor unu ochiu pătrundëtoru; părù unu momentu a se defia de densusul, dar naivă ca toate naturele cele drepte și necorupte, ea își recapătă îndată increderea, se apropiă de elu și cu o căntătură nespūsă, apucându-lu de mână i dișe incetișor:

„Iubescu și sunt nenorocită!“

Apoi sfârșiată, obosită intocmai ca floarea ce se indoe de furtuna, ea plecà capul până ce-lu culcă pe umerul lui Victor, și elu simți atuncea căldura respirațiunei sale, simți bătăea răpede a inimei ei și emoțiunea sa fu atât de mare vădëndu in brațe acea fință răpitoare, încât uită Brădățelul cu toți munții și toate cascadele lui, uită chiar durerele ju-

nei fete, căci in peptu-i să disvăleă unu rainu plinu de ilusiuni și de amoru, căci astă dată ținea de mână acelu visu aritu cătră care atât de des se înălța sufletul seu.

Ănsă vai! visul fu scurtu. Iute ca fulgerul Victor se isbi capu in capu cu realitatea și când se descoptă, vèdù intre elu și juna fată, unu intregu abisu, toată imensitatea unu amoru profundu, datu altuia decât lui.

Juna copilă retrăgându-se incetinel din brațele necunoscutului ei amic, continuă cu o voce slabă:

„Dacă vrei să scii necazul meu ascultă:

— Eu me numescu Maria. Sunt fata unui locuitoru fruntașu din satul Frăsănenii. Elu erà bogatu, aveà giređi mari, oi multe și mă purtă totdeauna cu haine curate. Aveam cordele in coșițe și la gātu mărgele; fetele din satu se uitau cam rău la mine, ear flecării mă jucau mai mult decât pe ele, fiind că eram imbrăcatu ca o fată de tãrgu. Erà in satu unu flecâu Stefan, naltu și subțirelu ca bradul, aveà pèrul negru și nisce ochi care ardeau la sufletu. Dar erà saracu. N'aveà altă avere decât inima lui cea bună și fluerul de la briu. Intr'o ți, imi aducu aminte, amu jucatu hora multu cu elu, ș'asa s'a uitatu elu la mine, că toată noaptea n'am pututu să dormu.

A doua ți m'am dusu la biserică să mă rogu la Dumneđeu ca să'mi dee nopți mai bune, și eată că pe pragul bisericei întâlni tot pe Stefan care imi dișe: Mario roagă-te și pentru mine! . . . Atunci am simțitu picioarele că-mi tremușau sub mine, iute am intratu in biserică; m'am rugatu mult, mult și m'am rugatu și pentru elu; căci m'a du-

rutu in sufletu vèdându-lu așa măhnitu.—Dar ce folosu că somnul toț nu mi-a venitu.

Sermană copilă, o intrerupse Victor, tu simțai pentru ăntăia oară in inimă acelu focu. care se numește amoru și nu-ți puteai ăncă da samă de elu

— Nu sciu bine ce simțeam, dar eram neliniscită și slăbeam vèdendu cu ochii. De ce țițele treceau, de ce dorul mă cuprindeà mai tare, și unu uritu mă apasà. Apoi intr'o noapte auđii nu departe de casa noastră o doină din flueru; și erà așa de mândră doina ceea, incăt mi se părù că stelele o ascultă și văile o ingănă, și par'că mă chiemà, mă chiemà mereu spre ea, incăt amețită, fărmacată, mă trăđii deodată fără să vreu, lângă celu ce cãntă doina . . . Erà Stefan! . . . Eartă-mă Doamne dac'am greșitu! . . .

— Tu ești Mario? mi-a grăitu elu. O! de mult te doresce inima mea! Vîno, vino să mai uitu din celu necazu!

Și m'a luat de mână, și m'a ștrinsu la peptu și m'a sărutatu cu drăgu pe frunțe; ear eu tremuram de mult ce-mi erà dragu, ș'asa bine mă simțeam rezemată pe brațul lui, c'asu fi voitu, par'că, să moru.—Ear elu mi-a dișu:

— Mario! scii tu una? dac'ai fi tu femeeșă mea, așa-i că mult mai bine am trăi împreună? Ți-așu cãnta doina cu flueru și ți-așu desmierdà pèrul istu mândru, căt e dioa de mare! . . . Ean gândește-te și tu.

— M'oiu duce la tata, i-am respunsu eu, ș'oiu cere voia lui, și . . . bunu e Dumneđeu! Așa am șeđutu împreună totu vorbindu și plănuindu până când a resăritu luna pe çeru. Vorbele lui erau dulci, și căt am statu lângă dèușul mi s'a părutu că lumea-i a mea.

După aceea trei zile de-a rândul am voitu să destăinuescu tatei dragostea mea, dar de câte ori deschideam gura să-i vorbescu imi amorteă glasul in gātu. A treia zi când mi s'au părutu a fi mai vesel, am începutu vorba cu elu așa:

— Tată căți ani am eu?

Optspredece ani ai implinitu la Florii.

— Tată, se țice că la 18 ani fetele să mărită... Éaca fata lui moșu Stan s'a măritatu.

Ei asceaptă, ți-a veni și ție ursitu tău.

— Tată, dacă ți-așu spune c'am visatu astă noapte ursita mea!

— Mări ce țici? fata mea, mi-a răspunsu elu, uitându-se cam chizeș la mine. Dar cine-i acelu fētu-logofētu pe care l'ai visatu? Spune-î numele să-lu canoscu și eu.

— E Stefan ciobanul din satu, am țisu eu, răsufându-mă cu greu, că de mult ce mi se băteă inima m'nădușeam.

Stefan!—strigă tata deschidându nisce ochi mari — Cum! Stefan! Pe densusl vrei să-lu ici de barbatn? A îndrăznitu elu să-ți întoarcă capul; unu derbederu; unu omu fără căpătăiu, care n'are pânea de toate țilele?... O! asta n'a fi nici-odată!... Și s'a infuriatu tata așa de tare că eră cât pe ce să mă bată.— In zadar m'am rugatu, in zadar am plănsu și m'am pusu in genunchi inaintea lui. Nimicu nu l'a pututu induplecã.

— Tu femeea lui Stefan! strigă elu necontenitu. De asta te-am făcutu pe lumie, de asta te-am crescutu ca să te dau acuma pe mâna unui veneticu fără locu, nici focu! — Dar tu ți-ai eșitu din minte, copila mea! Mai degrabă ți-așu frânge gätulu, decât să fii tu femeea lui Stefan.— Elu voesce să se'nbogățească prin ține; elu iubésce girețile și banii mei, ear nu

pe tine, nesocotită ce esti! Ce ai ațunge tu cu elu? Să cei de pomană pe la ușile creștinilor, că eu nu ți-așu da decât urgia și blestemul meu!

Gróaza m'a apucatu vėđendu mânia tatei; nu scieam ce să facu! Pe de o parte Stefan pe care'lu iubeam; pe de altă parte tata care mă blăstemã.

Stefan asceptã respunsul meu.

Fluerul erã semnul de întâlnire. Veni noaptea; auđii fluerul, Dumpeđeule! ce să-i spunu? Nenorocită, m'am furișatu de tătã, m'am dusu la elu și i-am spusu tot, tot pãn' insfirșitu... și elu m'a ascultatu fără să se misce, fără să se resufe. Erã galbenu ca ceara și mânele i tremurau. Apoi iute s'a întorsu cătrã mine și mi-a țisu:

— N'am doritu bogățiile tatã-to, nici ledorescu. Aibã parte de ele cu tine împreună!— Eu mă ducu, rămăi sănătoasă!

O! atuncea n'am mai pututu răbda! Am simțitu că se rupe ceva in peptul meu; am uitatu blăstemul tatei; am uitatu totu!

— Stefan nu mă lăsã! i-am țisu ca o nebună. Mă ducu și eu cu tine in lumea toată.

Atunci lui Stefan fața i s'a înveselitu și a începutu a plănge ca unu copilu.

— Mario! respuse elu, inecându-se in lacrimi, ... Ai inimă bună... tu scii iubl... să fugimu împreună; să fugimu... Dunneđeu ne-a iertã că altfel n'ar fi făcutu elu să ne iubimu așa de tare... Tatu-tó n'are dreptate... Elu voesce să te vėnđã ca o marfã pe banı... Noe nu ne trebuie avcic... Omu munci ș'omu trăi! Eu mă ducu la stãpãnul meu să mă răfuescu, și să-i dau oile pe samã... Ear mâne sarã la mieđul nopții, când a cantã cucușul să-ți iei merinde in tra-

istă și să fii la stejarul din dealu . . . Și apoi ce-a da Dumnezeu! . . .

Așa ne-am despărțitu.

A doua zi tata avea fața posomorită. Tot intr'una eșea afară din casă și vorbea incetșor cu oamenii care treceau; apoi din când în când audeam sgomotu prin satu. Vedeam vătăjei, dorobanți pe dinaintea ferestei. Nu scieam ce este. Intr'unu răndu l'am întrebatu și elu mi-a respunsu că a venitu dorobanți să împlinească birul din satu. Așu fi voitu să mă ducu eu singură să vedu ce se petrece, dar tata mă pândea mereu. Țioa mi s'a părutu unu anu. De cătră sară obosită, am adormitu puțin și am avutu unu visu grozavu, unu visu care nu l'oiu uita în veci:

Am visatu că eram mireasă, îmbrăcată în haine albe. Împrejurul meu erau oameni mulți și preoți cu vestminte. Apoi par'că m'am uitatu în oglindă ca să-mi aședu peteala pe capu și . . . O Dumnezeu! ce-am văđutu! mă cutremuru și aeuma când gândescu! Am văđutu pe Stefan mortu, mortu curgându-i sânge din peptu, iar eu eram la față bētrână, sbircită și fără dinți în gură. — Ce visu! Așa m'am spărietu că am săritu dreptu în picioare și atunci am ađitu cucușul cāntându . . . Era mieđul nopții . . . Tata dormeă. — Mi-am luatu degrabă merinde în traistă, mi-am făcutu de trei ori cruce și am eșitu. Afară băteă vântul rece și eră întunericu. De nimicu nu-mi eră teamă, numai visul mē'nfloră în spate. Iute ca gândul, am mersu la stejarul din dealu. Dar Stefan nu eră!

M'am pusu jos și am așteptatu.

— Așteptat'ai vre odată, domnule? Scii D-tă ce-ți dorul, când cauți și nu găsesci; când aștepți și nu vine?

Nu! Dar cel puțin ımı inchipuescu, răspunse junele Victor care ascultă din toate simțirile sale istoria Mariei.

— Ba nu! 'Trebuie să fi fostu ca mine acolo, răzemată de copacu cu ochii în întunericu; să fi ascultatu ca mine o noapte întreagă șuerul vântului; să fi trăsăritu ca mine la totu sgomotul de frunză; să-ți fi număratu ca mine bataea inimei în fiecare minută, pentru ca să scii ce va să ăică chinul așteptării. O! Nu e chinu mai mare în lume! De-ar fi fostu noaptea mai lungă, eu trebuca să moru! A trecutu noaptea, s'au ivitu ăorile și Stefan n'a mai venitu. Apoi eată c'auđii unu pasu. Săngele în mine începuse a fierbe . . . Pasul se apropiă din ce în ce . . . Nu vedeam încă nimicu, dar inima-mi spunea că nu-i Stefan; și ea spune totdeauna dreptu. Eră Ioan Pădurarul care mergeă la pădure.

— Ce cauți Mario aice pe vremea asta? mi-a grăitu elu uitându-se cu mirare la mine.

Nu cumva văđutu-ai, bade Ioane, unde va pe Stefan Ciobanul, cu oile lui? ilu întrebaiu eu.

— He! He! Să fii sănătoasă! respunse elu. Stefan a lasatu cu ăioa bună și oile și satul și s'a făcutu ostașu. De eri sara l'au luatu la oaste cu mai mulți flecăi din satu și l'au pornitu spre târgu. Și fiindcă elu se puneă de prisină, apoi l'au legatu cotu la cotu și l'au trimesu cam cu nepus' în masă. Tata-to eră acolo; cum de nu ți-a spusu nimica? Încă elu a datu frânghia de l'au legatu!

Vestea asta m'a lovit în inimă ca unu trăsnetu. Am căđutu jos fără simțire și cât oi fi statu așa nu sciu, dar când m'am trezitu eră soarelē sus. Lângă mine eră Ioan Pădurarul care mi-a ăisu: Mario! M'ai vi-

ritu in grozile morții! Nu mai scieam ce să facu ca să te trezescu. Ei dar bine că te vedu ear sănătoasă! Dute a casă și te liniscesce. Uită pe Stefan. Așa a fostu să fie!

Și grăindu-mi, astfel s'a dusu. Atunci am inceputa a blestemă pe tata, a blestemă oamenii, a blestemă lumea intregă; căci cu toții pareă că se pusese să-mi răpească pe Stefan.

Apoi celu ănteu gându care mi-a venitu a fostu să mă omoru. Ce-mi eră bună viața, fără de elu? Dar ear am gânditu: mai bine să alergu după dănsul, să-lu mai vedu odată; să-lu mai chiemu pe numeși cine, scie poate să-lu scapu. Nădejdea nu lasă pe omu. M'am acățatu de acea nădejde și am plecatu.

Done țile și o noapte am mersu peste câmpii dea dreptul fără să mă odihnescu. Trecut'am dealuri și văi, păduri și ape și ca o fărme-cată, mă totu duceam inainte, fără să mă uitu îndărăptu. Nu mai gândeam nici la căsuța noastră din satu; nici la oița ce plăvae; nici la teiul celu resăditu de mine. Nu vedeam inaintea ochilor decât pe Stefan ferecatu de mâni și de picioare și eu alergam să-lu scapu. A doua zi am ajunsu in târgu. Elu nu fuseseam încă nici odată la târgu. Am intratu pe o uliță fără să sciu in cotro mergu. Am vădu case mari, lumini multe, și oameni care mergeau in toate părțile. Toată lumea eră veselă și fericită intr'unu locu așa de frumosu. Numai eu eram cu durerea in sufletu!

Apoi am apucatu in dreapta și pe urmă in stânga și din ce in ce auđeam vuetu mai mare; intilneam oameni mai mulți, trăsuri care alergau răpede; musici care cântau felu de felu. Par'că eram pe-o altă lume! — Ce le pasă lor de Stefan! —

De la o vreme toți mi s'au părutu că sunt oameni rei, și fără inimă; că nimărui nu-i eră milă de mine. Mă coteam cu dănsii și nici macaru se uitau la mine. Am intrebatu pe unul despre Stefan și mi-a risu in față. Am voitu să spunu altuia necazul meu și m'a luatu drept o calică dăcându-mi să mergu la muncă. Unu alu treilea m'a apucatu de bărbie, și mi-a dăsu: Ce mai umbli după Stefan? Vino la mine a casă că ți-oiu cumpară o rochiță mai bună decât asta care-o porți. O! De-așu fi găsitu pe Stefan să fugu cu elu departe, departe de acestu locu blăstematu, unde oamenii nu sciu decât să alerge ca nisce smintiți și să ridă de nenoroeirile altora.

Începuse a fi târziu; luminările se stingeau pe la ferești; clopotnițele bisericilor nu se mai vedeau din intunericu și eu umblam singură ca o umbră din uliță in uliță, nesciindu unde mă găsescu, ce să mănăncu și unde să dormu. Câte o dată, lucru ciudatu! visam trează fiindu. Mi se pareă c'am găsitu pe Stefan; că eram in brațele lui și fugeam, par'că, cu elu așa de răpede că pământul imi lunecă sub picioare, și casele se invirteau imprejurul meu. Și atuncea cădeam amețită josu și când mă desceptam, mă vedeam ear singură lângă unu zidu și . . . fără de Stefan. Apoi perdeam nădejdea de a-lu mai găsi, și-mi veneă să mă intorcu a casă la tata și să mă omoru inaintea lui, ca să vadă elu cât reu mi-a făcutu.

Dar unde mai puteam nimeri inapoi? Toate ulițele și toate casele samanau una cu alta și de ce mergeam, do ce mă incurcam mai tare. Gândurile imi treceau prin capu ca furtuna și nu mă puteam oprî nici la unul. Numai gândul lui Stefan mă țineă mereu! Câte odată stam pe locu și ascultam. Oare unde a

fi Stefan? Oare nu cumva e in casa asta și eu trecu pe lângă dănsul și nu-lu găsescu! Și atunci imi lipeam urechea de fereastă și ascultam. Ȑnsă vai!. Nu auđeam nici glasul lui, nici, fluerul lui!

Dar ce să-ți mai spunu, Domnule? Potu eu să-mi aducu aminte toate căte am suferitu! Ținu minte numai că intr'unu rându, sdrobită de osteneală, m'am pusu jus să mă odihnescu și am adormitu. Ce somnu am mai avutu! Am visatu ear visul celu grozavu deatunci noaptea, când am plecatu deacasă și când m'am trezitu eră ȓioă. Dormisem pe scările unei biserici. Imi era frigu. M'am sculatu răpede m'am frecatu la ochi și am plecatu. Apoi eată că mă vėđui înaintea unei case mari, cu fereste multe și cam stricate. In ogradă erau soldați imprăscieți in toate părțile; unii grijeau caii; alți își curățeau hainele; unii dormeau la soare; alții cāntau din nisce trimbițe. Aice ședu soldații: aice trebuie să fie Stefan, gândii in mine și o rađă de bucurie mi-a trecutu pe dinaintea ochilor.

— Domnule, am ȓisu unui soldatu, unde e celu mai mare a vostru? Am trebuință nu-mai decât să-i spunu câteva vorbe,

Intră in șala asta, răspunse soldatul, fă pe ușa din stinga și vei găsi acolo pe căpitanul.

Iute am intratu in odaie și acolo am găsitu doi oameni: unul eră grosu, cu ochii posomoriți, roșu la față; avea haine cusute in auru și ședeu jos. — Elu trebuie să fi fostu căpitanul.— Celalaltu eră bătrānu, imbracatu ca toți ceilalți soldați și sta in picioare.

— D-ta ești căpitanul? am ȓisu celui roșu la față.

Eu sunt, ce poftesci?

— Domnule, mă rogu de iertare, dar n'aveți cumva intre soldați unu flecău Stefan pe care l'au luatu la oaste de vro patru ȓile. Am auđitu că l'au adusu aice. Elu a fostu ciobanu la oi in satul Frāsinenii.

— Dar, e aice, raspunse căpitanul, tăihdu-mi vorba, Ȑnsă l'am pusu la recoare, fiindu că-i nesupusu. A voitu să fugă de doue ori; de aceea i-am datu câteva bețe și l'am așeđatu in bașcă ca să prindă minte.

— Dumneđeule din ceru! strigăi eu, puindu-mă in genunchi diăntea lui. Fie-ți milă de dănsul; fie-ți milă de mine! Dacă ai unu Dumneđeu la care tē inchinī, nu te indurā de o biată fată nenorocită! Dă-mi pe Stefan; ilu iubescu, pentru elu mi-am lasatu casa și părinții. De patru ȓile alergu căutāndu-lu. Acuma l'am găsitu. O! Nu mi-lu luā!

— Eși de aice! țipā capitanul. Stefan e soldatu și trebuie să rămāe in oaste. N'am ce-ți face. Tu du-te și te māngāe c'unu altul.

Dar domnule capitanu, gāndesce că ne omori pe amundoi. Stefan mă iubescu așa de tare că și-a face samā, ș'atuncea ce folosu vei avē de la elu? Aibi cugetu! Dumneđeu ți-a răsplăti binele ce ne-i face!

Ȑnsă toate au fostu in zadar! și dac'am vėđutu că nimicu nu-lu imblāndesce, nici lacrimile, nici rugāmintea mea și că deacum s'a sfrșitu pentru mine ori ce bucurie in lume, am voitu deodată să mă ducu, să fugu dinaintea acestui omu fără sufletu, dar picioarele mi-au slăbitu. Am remāsu pe pragul ușei inlemnită. Nu mai puteam nici plānge, nici vorbi și se vede c'asa de schimbată eram eu la față, că bătrānului soldatu i s'a făcutu milă de mine ș'a ȓisu capitanului.

— Iertați macar atăta, domnule capitanu, să ducu pe copila asta la Stefan să-și iee ȃioa bună de la elu. Poate s'a mai recorî, sermana! Vedeți cum se usucă de doru. De' măne n'au să se mai intilnească.

Ei bine, du-o, ănsă să stai acolo și peste unu ceasu să nu mai audu vorbindu de dēnsa.

Tot este o dreptate in ceru! am gānditu eu atunci, ș'așu fi voitu să mulțemescu cu viața mea bătrānului soldatu care pusese cuvēntu bunu pentru mine.

— Haide copilă, să te ducu la dragul tēu, mi-a ȃisu bătrānul soldatu, luāndu-mē de mână. He! He! Am bēutu și eu amarul ista, cānd aveam musteață neagră! Acuma's bătrānu, mi-au trecut acele griji din capu. Așa ȃi-oru trece și ȃie, cānd vei fi bătrānioară. Dar atunci să-ȃi aduci aminte de Vlad soldatul. Elu crede la cei tineri.

Și m'a dusu prin nisce șāli mari unde am intilnitu soldaȃi care sē uitau lung după mine. Apoi am intratu intr'o odaie de unde a lūatu o cheie; pe urmă intr'o camară de unde a lūatu o luminare și am scoboritu nisce scāri care mergeau in jos, până ce-am datu de-o ușă.

— Aice odihnesce hulubașul tēu, ȃise Vlad, stāi s'aprimemu luminaarea, cā altfel nu-lu vei vedē. Elu jălesce la intunericu.

Inima mi se băteă tare. Mi se pără că Vlad numai sfișesce de-a aprinde luminaarea. Ce-a fi făcēndu oare Stefan? M'asceptă elu oare acuma? Și o bucurie nespūsă m'apucă cānd gāndeam să-lu vedu. Imi veneă să ridu; imi veneă să plāngu; tremuram ca frunza și nu'ndrāzneam nici să mē rēsufu. In sfișitu ușa se deschide și . . . deodată ca nisce turbaȃi ne-amu aruncatu in braȃele unul altuia. Ș'așa multu focu, ș'așa multă bucurie cuprin-

sese sufletele noastre, cā n'amu pututu să ne ȃicemu unu cuvēntu. Numai lacrimile curgeau părăe. Nu credeam să fie adevarată. atăta ferire, noi care nu gustasemu decāt amaru. Mē uitam la elu, ilu vedeam; eram pieptu la pieptu cu elu și tot ăncă nu puteam să-mi vinu in fire. Mē temeam să nu fie unu visu. O n'am graiu să spunu cāt de nesfișită a fostu bucuria mea. Uitasem atuncea toate; uitasem ȃilele fără odihnă; noȃtile fără somnu; uitasem chiar cā numai unu ceasu aveamu a fi impreună. Ce-mi pāsă! In acelu ceasu puneam viața mea 'toată și moartea pe urmă așu fi priimit'o cu dragu. Ilu stringeam in braȃe; ilu sārutam cu nebungie, ș'așu fi voitu să-i trecu sufletul meu intr'unu sārutatu! . . .

In casă eră tăcere; numai inimile noastre vorbeau. Ear bătrānul Vlad sē uită la noi și-mi aducu aminte cā douc lacrimi mari au cursu de sub genele lui.

— Desmierdaȃi-vē copii, ne-a ȃisu elu, cāt mai aveȃi vreme, c'acușu trebue să vē despārȃȃi. Așa-i poronca!

Glasul lui ne-a trēzitu din ameteală. Stefan iute s'a trasu din braȃele mele; și s'a uitatu ȃintă la mine. Elu aveă faȃa brăzdată de suferință și ochii in focu. Ș'așa mi-a grāitu:

— Mario! noi n'o să ne vedemu mulȃi ani. Cine scie ce-a vra bunul Dumneȃeu să se mai intimple cu noi. Să jurāmu unul altuia credință; să jurāmu cā ne-omu asceptă până ce moartea ne-a curmă ȃilele și cā dragostea noastră, altora n'omu da. Atunci ne-amu pusu amēndoi in genunchi, amu ridicatu mānele in sus și amu juratu, amu juratu strașnic, cu sufletu și cu inimă și jurāmintele noastre s'au urcatu la ceru, și Dumneȃeu trebue să le fi ascultatu, cā erau adevērate. Acum suntemu

logodiși! ȕiseremu intr'unu cuvântu; ș'așa luându-ne de mână, amu începutu să ne spunem tot ce aveamu la sufletu, și ne-amu adusu aminte din trecutu și amu vorbitu despre viitoru, și amu vorbitu mult, mult de dragostea noastră, dar amu simțitu și mai mult. Simțeamu atâta fericire că nu'ncăpea in inimile noastre. Pluteamu, parcă, în altă lume.

— Destul, dragii mei, băgă de șamă Vlad, a trecutu ceasul ce v'a datu căpitanul. Mario, tu ai auđitu poronca lui; căpitanul nu șuguesce.

O cât de degrabă a trecutu vremea! Atunci m'am aruncatu ear in brațele lui, și l'am strinsu la sinu-mi și i-am scaldatu fața in lacrimile mele și i-am ȕisu: Stefan rămăi sănătosu! Iar Stefan a scosu din senu fluerul lui cu care odinioară cântă doina pe earbă verde și mi l'a datu, ȕicându-mi cu glasu măhnitu:

— Ȧine fluerul ista. Învață-te a cântă d'intrinsul ca să-ți aduci aminte de mine, și de câte ori a răsună voios sub degitele tale, a fi semnu că eu sunt bine și te dorescu. Dar când fluerul n'a mai sună atunci să scii, Mario, că lui Stefan i s'a intimplatu unu nacazu mare și să te rogi la Dumnezeu! . .

Apoi ne-amu despărțitu De atunci eu ȕi bună n'am mai avutu. Dorul mă arde ca focul! Și viața in mine se stinge pe ce ȕi merge. O! când am juratu lui Stefan că l'oiu asceptă, n'am creȕutu c'oiu suferi așa de tare! Voru trece anii lui de slujbă; Stefan s'a întoarce, dar pe mine m'a găsi moartă, moartă de doru!

Voacea Mariei aice se stinse. Victor stă in admirațiune. Elu nu puteă indestul să privească frumoasa ei figură pe care se reprodu-

Convorbiri Literare, No. 8.

ceau toate mișcările sufletului ei. Nu puteă indestul să asculte limbagiul ei simplu și pitorescu, dar tristu ca și doina ce o cântă din flueru.

Nenorocirile au și ele bunul lor. Ele impodobescu sufletul precum și lacrima impodobesce ochiul. Astfel Maria eră mai imposantă sub vëlul melancoliei. Veselă, ea ar fi sămănatu unui fluturu capriciosu și sburdalnicu; tristă, ea samănă unui ăngeru ce plänge pe mormântul amorului său.

— A trecutu multu timpu de când te-ai despărțitu de Stefan? întrebă Victor, care ardeă de dorință de a cunoasce finitul istoriei ei.

Patru luni au trecutu de când nu l'am mai vȕȕutu, nici am auđitu de dȕnsul. Am învațatu de atunci să cântu doina din fluerul lui și cântându parcă mă mai recorescu. Imi inchipuescu că Stefan e sănătosu, că gândește la mine; imi aducu aminte de acele ȕile când jucamu hora împreună, când me'ntilneam cu elu sara pe lună și trezeam văile in cântecile lui. Frumoase ȕile erau atunci. Apoi Maria voi să reinceapă doina ei obicinuită. De trei ori suflă in fluerul, dar fluerul nu răsună.

Atunci o furtună sbucni in pieptul junei fete, ochii ei deveniră sȕlbatici, unu tremuru i cuprinse totu trupul.

— Sunt perduță vai! Strigă ea cu o voace delirantă Fluerul nu mai cântă!

O visul, visul meu nenorocitu! . . . Stefan a muritu Eată'lu vȕdu curgȕndu-i sȕnge din pieptu! Dumnezeule ce ȕi-am greșitu? Și beata Maria sȕ sbuciumă in mijlocul unor convulsioni teribile. Inzadar căută Victor s'o liniscească; durerea ei mergeă tot crescȕndu, ca torentul ce ineacă.

— Dar liniscește-te, pentru Dumnezeu! ȕi-

se elu. Nu vezi, că fluerul e stricatu? Uită-te bine! Cum vrei să cânte? Stefan n'a muritu. Mă ducu să-ți-lu aducu de-oiu sci bine că voiu intră eu singuru in oaste in locul lui. Numai, fii cu minte. Asceaptă-mă aice. Peste doue săptămâni voiu fi cu densusul lângă tine. Iți făgăduescu; iți juru!

Dar n'apucase Victor a-și mântui cuvântul și juța Maria se făcuse nevedută. Ea dispărură ca unu geniu prin frunzișul codrilor.

Cinci zile după aceasta, Victor se află inaintea casarmei din capitală. La ușa casarmei ședeă răzematu în sabie unu soldatu bătrănu cu musteața sură.

— N'ai sciință, domnule, șise Victor, de unu soldatu cu numele Stefan, intrătu de patru luni in oaste? Elu fusese ciobanu la oi.

Ba am, cum nu? D-ta poate vîi din partea logodnicei lui Maria cu v'o veste ceva?

— Tocmai! Dar ce! Cunosci pe Maria?

S'înțelege c'o cunosc. Doar eu sunt Vlad soldatul care am mijlocitu la capitanul, de i-a datu voie să-și iee șiua bună de la Stefan, atunci când ilu luase la oaste.

— Și unde-i Stefan?

Stefan stă bine unde este. Poți să te întorci să spui Mariei să-și caute altu logodnicu.

— Cum! Nu înțelegu domnule, ce vrei să spui?

Vreu să spunu că Stefan e mortu ș'ingropatu . . . Dumneșeu să-lu ierte!

— Mortu! strigă Victor. Dar e cu nepuțință! D-ta vrei poate se glumesci?

Vlad soldatul nu glumescu nici-odată?

— Dar bine când și unde a muritu?

— Pe câmpii Basearabiei in bataie cu Leșii. Par'că-lu vedu ș'acuma luptându-se ca unu zmeu. Invățase șmotru mai bino de cât mine. Eră ageru la capu și voinicu la brațu. Pe trei Leși i-a ințapatu cu sabia până in plăsele. Dar unu pirdalnicu de plumbu a șueratu și l'a lovitu in pieptu! A muritu șermanul in brațele mele și când și-a datu duhu a șisu numai unu cuvântu: Mario! . . . Pecătu de elu! Imi eră dragu ca copilul meu!

Victor s'a întorsu îndărăpt. — Inzadar a căutatu pe Maria de-a lungul și de-a latul Brădățelului; inzadar a cercetatu de ea prin toate satele de prinprejur. De numele Mariei nu s'a mai aușitu. Ânsă de câte ori mergea la Brădățelu, i se părea c'aude din trunchiul copăcului unde-o veduse pentru prima oară, eșindu unu lungu și durerosu suspinu care unindu-se cu șoaptele frunzelor și murmurul cascadeșor desmierdă dulce echoul Brădățelului, . . .

N, Ganea.

DESPRE POESIA RUMÂNĂ.

(Urmare)

III.

Condițiunea ideală a poesiei.

Întrecându la partea a doua a disertațiunei noastre, ne propunemu a analiză, care este in privința *ideilor* exprimate de poetu condițiunea, fără a cărei implinire nici nu poate esistă poesia.

O vechie împărțire a tuturor obiectelor gândirei omenesci, face distingerea între lumea interioară sau sufletească și între lumea este-

rioară sau fizică. Țnsă și această lume fizică există pentru noi numai întrucât simțim ceva din ocasiunea ei. Astfel toate obiectele gânde direi, fie esterne fie interne, se potu privi la unu singuru locu și se potu apoi' dîstinge dintr'unu altu punctu de vedere mai unitu: in obiecte a le rațiunei reci sau logice, și in obiecte a le simțimentului sau pasionale, dîstingere provenită din cunoscuta diferență între minte și inimă.

Paralel cu această diferență constatăm pentru scopul ce ne ocupă, următoarea propozițiune limitativă: *idea sau obiectul exprimat prin poezie este totdeauna unu simțimentu sau o pasiune, și nici odată o cugetare exclusiv intelectuală sau care se ține de tărîmul științificu, fie în teorie fie în aplicare practică.*

Prin urmare iubirea, ura, tristețea, bucuria, desperarea, mânia, etc. sunt sujete poetice; învățătura, preceptele morale, politica, etc. sunt obiecte a le științei și nici odată a le artelor; singurul rolu ce-lu potu jucă ele în reprezentarea frumosului, este de a servi de ocasiune pentru exprimarea simțimentului și pasiunii, tema eternă a frumoaselor arte*).

Și pentru ce aceasta?

Câteva din cauzele fundamentale ce osebescu cele doue sfere a le gândirei omenesci, ne par destul de simple pentru a putè fi espliate în disertațiunea de față, fără prea lungi diversiuni.

Și mai înainte poezia este unu productu de luxu alu vieței intelectuale, *une nobile inutilité*,

cum a țisu așa de bine Me. de Staél. Ea nu aduce mulțimei unu folosu astfel de palpabilu, încât să o atragă de la sine, numai din motivul unu interesu egoisticu; ea există pentru noi numai întrucât ne poate atrage și interesă prin plăcerea estetică. Țnsă o condițiune, fără care nu poate fi interesu și plăcere, este: că mai înainte de toate poezia să fie înțelegă, să vorbească la consciința tuturoră. Prin urmare ea nu'și poate alege sujete, cari se ținu de dominiul ocupațiunilor esclusive, precum sunt cele științifice, fiindcă aceste rămănu neînțelese pentru marea majoritate a poporului, ci este datoare a ne reprezentă simțimente și pasiuni, fiindcă numai aceste sunt comune tuturor oamenilor, sunt materia înțelegă și interesantă pentru toți. Ceea ce separă pe oameni deolaltă este cuprinsul diferitu cu care și-au implinitu mintea; ceea ce' unesce, este identitatea mișcărilor de care se pîtrunde inima lor.

Dar chiar mărginindu-se poetul științificu la acea minimă parte din publicu, care se alcătuesce din oameni speciali, din politici, filologi, etc., se nasce pentru dînsul o nouă barieră: ceea ce, chiar pe acestu tărîmu, este interesantu astăzi, nu a fostu interesantu ieri și nu mai interesează mânc, și o poezie însuflețită numai de asemenea obiecte, ar perde din anu în anu din atracțiunea ei.

Astăzi se interesează societatea politică rumână la descentralizare; societatea, ce se mai ocupă de cercetări limbistice, la unificarea ortografiei și la terminațiunile cuvintelor nou: vomu trebe oare mulți ani, până când aceste cestiuni să fie scerse de la ordinea țilei? Odată descentralizarea făcută, ortografia și limba unificată, mișcarea cauzată prin aceste ocupațiuni

* Goethe în „Faust“ vorbește mult de științe, Corneille în „Horace“ de fapte din Istoria Romană, Scribe (dacă este permis a'lu numi lângă acești doi) în „Verre d'eau“ de politica engleză; țnsă toate aceste numai pentru a arătă a propos de ele simțimentele și pasiunile omenesci.

trecătoare va încetă, și nimine nu le va pute reinvia în propriul lor interesu intrinsecu.

Prin urmare poesia rătăcită în sfera științei și a politicii rămâne întei neînțeleasă și neinteresantă pentru marea majoritate a oamenilor contimpurani, și este al doilea perdată la generațiunile următoare chiar pentru cercul restrinsu de indiviși, pentru care a avutu unu sensu și o atracțiune în ziua născerei ei.

Ănsă prea rară este, este de prea mare prețu și valoare acea concepțiune a spiritului omenescu, ce se numesce poesie, pentru a fi espusă vicisitudinei mobile a intereselor omenesci. De magica figură ce poetul a creat'o din abundența inimei sale, trebuie să se frângă valul timpului și să o lese intactă pentru generațiunile viitoare ca o scumpă moscenire seculară a geniului omenescu.

Numai copii cei necopți pentru a-și face o grădină taie florile și frunțile din tulpina lor și le așează în nisipul spulberatu: cea d'ântei suflare a vântului le doboară, cea d'ântei rață a soarelui le vestejesce. Dar natura, marea noastră învățătoare, își implântă rădăcina stejjarului în pătura cea mai adăncă și constantă a pământului și de acolo dă creațiunei sale o putere de a se luptă și de a trăi.

Să analizămu acum o altă cauză, mult mai importantă, pentru care poesia nu poate tractă obiecte științifice.

Frumoasele arte, și poesia mai întei sunt *repaosul intelligenței*. În mijlocul fluctuațiunei perpetue, de care este mișcatu acelu straniu productu alu formațiunilor animalice, ce se numesce minte omenească, arta se stabilesc ca unu limanu adăpostitu, spre a redă intelligenței agitate o linisce salutară. Acesta a fostu cauza, din care s'a născutu odinioară

poesia între oameni; acesta este cauza, din care astăzi își păstrează valoarea ei nemăsurată, pentru fericirea geniului omenescu.

Dară activitatea științifică nu se potrivește cu astă chemare a poesiei. Căci știința provine din acea însușire înăscută a minții noastre, prin care suntemu în perpetuu siliți a întimpină or ce fenomenu alu naturei cu cele doue întrebări specifice omenesci: din ce cauză? și spre ce efectu? Ănsă primul efectu ce'lui descoperimu, se arată a fi totdeodată o cauză pentru unu altu efectu, care la rëndul seu este noua cauză pentru alte efecte — și pe nesimțite se deschide înaintea noastră linia timpului, care ne duce înainte într'unu viitoru nemărginitu. Și asemine cercetându înapoi ni se arată prima cauză a unui fenomenu ca fiindu și ea efectul unei alte cauze, care earăși este efectul unei cauze mai anterioare, și așa mai departe se deschide și îndărătul nostru aceeași linie înfinită a timpului. Și astfel omenirea, împiusă în sufletul ei de forma apriorica a causalității, se urcă și se coboară pe scara timpului în sus și în jos, până când mințile îmbătrânite a le generațiunei actuale se pleacă la pământu și lasă altei generațiunei sarcina de a împinge peatra lui Sisifos cu unu pasu mai departe; această altă generațiune o lasă generațiunilor viitoare, și așa mai departe se desvoltă știința și nu are nicăeri repausu și nici odată finitu: căci prima cauză și ultimul efectu sunt refutate minții omenesci: nici o limită eternă nu ne opresce, dar etern ne opresce o limită.

În această stare a intelligenței active se coboară arta ca o consolațiune binefăcătoare. Ea prinde atențiunea neliniscită și agitată spre înfinitu, și prezentându-i o idee mărginită în

forma sensibilă a frumosului, ăi da liniscea contemplativă și unu repausu intelectualu. Poesia in specialu trebuie să ne decline spiritul de la înlanțuirea nexului causalu, să ne manifesteze idei cu inceputu și cu finitu și să dee astfel o satisfacțiune spiritul omenescu. De aceea ea este datoare să ne indrepteze spre simțiminte și pasiuni. Căci togmai simțimintele și pasiunile sunt actele de sină stătătoare in viața omenească; ele au o nascere și o terminare pronunțată, au unu inceputu simțitu și o catastrofă hotărîtă și sunt dar obiecte presentabile sub formă finită a sensibilității.

Celelalte arte, prin chiar condițiunile lor materiale, sunt restrinse in acestu cercu esteticu și sunt ferite de aberațiunea științifică: nici idei politice, nici regule limbistice nu se potu sculpta in peatră sau exprima in musică*). Poesia singură este in pericolu de a-și confundă sfera, și aceasta din cauză, că ea intrebuintează acelașu organu pentru ideile ei, pe care-lu intrebuintează și sciința pentru a le sale: adecă limbagiul omenescu. Cu atât mai mult ănsă este de datoriu poetului a-și indreptă afecțiunea spre diferența intre aceste doue sfere osebite și a liberă mințea obosită din perpetua causalitate, dându-i repausul salutaru prin representări de simțiminte și pasiuni.

Recapitulându rezultatul dobânditu din cer-

cetarea teoretică de pân'acum, afirmămu din nou adevărul cu care amu inceputu: ideea sau obiectul poesiei nu poate fi decât unu simțimintu sau o pasiune. Și precum amu făcutu in partea I., așa vomu arătă și in această parte că însușirile esențiale a le poesiilor celor frumoase in privința ideilor lor se explică numai pe baza acestui adevăru.

(va urma.)

T. Maiorescu.

POESII.

O LACRIMĂ.

Am fostu in lume și eu odată,
Cu sufletu june și plinu de doru,
Credeam atuncea că viața toată
E unu visu dulce de lungu amoru,

Credeam că omul cum vine'n lume
Pân' se ascerne intr'unu mormentu
Cântă unu cântecu fără de nume
Ce nasce 'n peptu-i, și piere'n ventu,

Credeam că floarea cresce sub pasu-i,
Și că-și desfată ochi'n seninu,
Cerule suride, credeam, la glasu-i,
Și totu ascultă al seu suspinu.

Pe-a vieții valuri înșelătoare,
Pluteam atuncea neingrijatu,
Pân' ce de stânce spăimântătoare,
Mica mea barcă s'a sfărâmatu!

Nu mai sunt astăzi ce-am fostu odată,
Tristul meu sufletu e fără doru,
Nu mai credu astăzi că viața toată
E unu visu dulce, de lungu amoru,

*) Nimic nu este mai absolutu in omenire. Jurnale din Noemvrie 1866 ne spunu, că unu Americanu a pusu Constituțiunea Statelor-Unite in musică; dar celu puținu acesta ne se spune ca o monstruositate americană. — Când se va simți cu aceeași claritate de toți ai nostri, că o poezie asupra Constituțiunii este tot așa de monstruoasă ca acea musică americană!

Ađi vėdu că omul cum vine'n lume,
Pan' se ascerne int'unu mormėntu,
Gemę unu gemetu fără de nume
Ce nasce'n peptu-i ęi piere'n vėntu,

Ađi vėdu că spinii resaru sub pasu-i,
Și că privirea-i se perde'n noru
Cerul s'inchide, ađi vėdu, la glasu-i,
La'lui durere nesimțitoru,

Ađi stau pe maluri privindu cu jale
Ruinele barcei plutindu mereu,
Cum vėntul soartei, in a lor cale,
Le mână, mână pe placul sėu.

M. D. Cornea.

LA GURA SOBEI.

La focul vetrei prıveam cu jale,
Fruntea-mi pe mână se legănă,
Umbră-mi tăcută, mai de la vale,
De pe părete me ingana.

Priveam cum focul trece'n scântee,
Ș'apoi dispare in fumu ușoru,
Gandeam la tine, scumpă femeec:
Așa amoru-ți e trecėtoru!

Gandeam la tine, ęi-a mea gândire
Din sferă'n sferă plutea, mereu
Me simțeam tare cu-a ta iubire
Ș'a tot puternicu ca ęi unu ȃeu!

Ce-mi pasa mie, de lumea totă,
Chiar dacă lumea s'ar fi cercatu,
Să sfarme-amorul ce anc' odată,
Geme in peptul meu insėtatu.

Lasam p'unu tata să me blașteme,
Și pe-a mea mamă cu doru'n sėnu.

Aruncam lumei lungi anateme,
Luam cu tine sboru'n seninu.

Ș'acolo, scumpo, ca pe o floare,
Cu-a mele lacrimi te-așu fi stropitu
Ș'amoru-mi juņe ca ęi unu soare,
Cu-a sale rađe, te-ar fi'ncałditu.

Infloreai vesel, jună, fȃumoasa,
Scumpa mea floare la sėnul meu,
Ș'a-mea suflare cald-amoroasă,
Ar fi pusu viața in peptul teu!

Gandeam la tine, dar focu'n vatră
Eată, plesnesce, des scanteindu,
Canele—afară dureros latră,
Floaca in geamuri bate gemėndu.

Imi trece'n vine un fiuru rece,
Groaza cuprinde totu trupul meu,
Ornicul sună douespređece,
Tremuru, mi-e frică de ceasul reșu!

Me uitu in juru-mi, umbra-mi tăcută
De pe părete a disparutu,
Cautu degeaba, umbra-mi perdută
Fantome'n locu-i mi-au aparutu.

De-așu fi pusu mână catandu o floare,
Pe vre un șerpe in earb' ascunsu,
De-așu vidė ȃioa fără de soare,
De așa groază n-așu fi pėtrunsu.

Stau lângă mine, inforatoare,
Femeec, umbre ce am iubitu
Ș'a lor privire omoritoare,
Vai miea supra-mi s'au așintitu.

Umbre, naluce, inimi de feara,
Periți din ochi-mi, eu v'amu uțtatu,

Ah! periți iute, ați iubescu eară.

.

In juru unu hohotu a resunatu!

Voi rideți, rideți, căci credeți poate

C' încă odată voi fi tradatu;

Ea mă iubesc, ca voi nu's toate:

.

In juru unu hohotu a resunatu!

Voi rideți, rideți, dar *multu nu'ți ride*

Mi-a datu amoru-i prin sărutatu,

Ați viitorul ear imi suride!

.

In juru unu hohotu a resunatu!

Mă uitu in juru-mi, și pe părete

Umbră-mi tăcută, ear s'a ivitu

Și lângă dēnsa, cu lunge plete,

Star alte umbre, și mi-au zimbitu:

Umbră iubită d'amoru ferice

Scumpa mea umbră de ce-ai venitu,

De-a ta privire consolatrice

Ați n'am nevoe, sunt fericitu

Bună frumoasă, odinioară

Mi-ai datu pe lume amorul teu,

Chorul d'ilusii ce te'nennjoară

Legănă vesel sufletul meu!

Dar intr'o sară, pe ne-acceptate,

In ale mele brațe-ai mūrītu

Cum stinge para vântul ce bate,

Sau cum dispore unu visu iubitū,

Ca muritorul gonitū de soartă

Ce fuge casa unde-m vādūtu,

Murindu copii, și-a lui consoartă,

Fuge și uită ce a perdutu,

Așa de lume, de suferință

Fugeam dar astăzi iar mă oprescu,

Căci este în lume încă o ființă

Unu āngerul dūlcē, ce eu iubescū.

Umbră atuncea: ibescē 'mi dīce,

De mai poți încă, dar nu uită,

Că lāsāndu locul istu neferice

Luāi cu mine inimā ta.

In zadar cată să inflorescā

Floarea ce bruma a vestejitu

In zadar cearcă să mai iubeascā

Inima june ce a iubitū!

Āncă, pe frunte-ți o sărutare,

Să puiu, o umbră, dā-mi mână ta,

Dar umbră piere, umbră dispore

Dicēndu adio, nu mă uitā!

Te-ai dusu o umbră, și pe-a ta urmă

Chorul d'ilusii s'a ridicatu,

Și de acuma nimicu nu curmā

Durerea crudă ce mi-ai lasatu.

In zadar cată să inflorescā

Floarea ce bruma a vestejitu,

In zadar cearcă să mai iubeascā

Inimā june, ce a iubitū!

M. D. Cornea.

Anunciuri.

In această rubrică a „Convorbirilor literare“ se primesc numai anunțuri literare și artistice. Prețul liniei este 20 parale.

PRELECȚIUNI POPULARE.

Din cauza absenței D-lui T. Maiorescu, discursul despre critica rațiunii lui Kant, se va ține Duminică în 9 Aprilie.

A eștu de sub presă și se află de vândare la Biurul Tipografiei „Junimea“ (casele Bancei) cea mai nouă publicațiune a Societății „Junimea“.

Melic, I. M. ELEMENTE DE ARITMETICĂ pentru usul școalelor secundare române. Unu vol. 8. mare, 184 pag. Prețul 8 lei.

Cu această publicațiune se implinesce o lacună simțită în Instrucțiunea noastră. Cartea D-lui Melic este prelucrată după cele mai recunoscute autorități din specialitatea sa și este totdeodată potrivită cu programul nostru de învețământu și cu trebuințele noastre.

Din publicațiunile anterioare ale Societății sunt de vândare la același Biuru:

Maiorescu, Titu: DESPRE SCRIEREA LIMBEI ROMĂNE.

Prețul $1\frac{1}{2}$ Icosar — 7 lei cursul pieței Iassi.

Paicu, Pavel: EPITOME HISTORIAE SACRAE. Edițiune în usul scoalelor, cu adnotațiuni române și cu vocabularu latino-romănu. Prețul $2\frac{1}{2}$ lei.

Schiller: MOARTEA LUI WALLENSTEIN. Traducere română de E. M. Prețul 10 lei.

Shakespeare: MACBETH. Traducere română de P. P. Carp. Prețul 5 lei.

INVITARE LA SUBScriPȚIUNE

la

Opula dramaticu din timpurile vechi istoriei cu scene și tablouri militaresei în două acte, intitulatu :

ROMANI ȘI DACI

de

ADOLF REINICKE

Subscripțiuni se facu :

în Bucuresei la D. Ulrich și la Tipografia D-lui Joh. Weiss. — În Iassi la D. O. Hildebrandt, Maugsch, la Tipografia Junimea și la autorul. — În Galați la D. F. Müller. — În Craiova la D-nii N. Josef et Comp.

Prețul de subscripțiune pentru unu esemplaru este de 1 galb.

Redactoru respunđtoru: *Iacob Negruzsi.*

Tipografia Societății Junimea.